

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Trwałość projektu – co zrobić, żeby nie stracić dotacji?

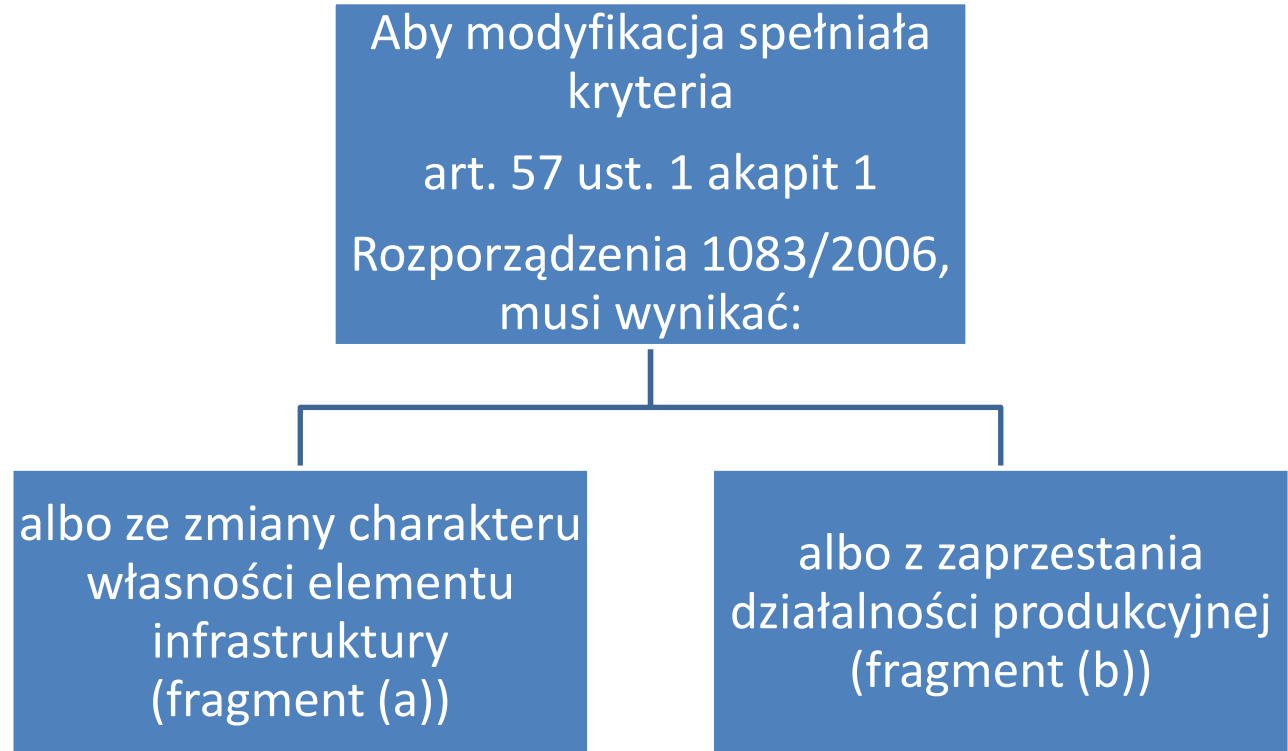
**W odniesieniu do projektów
perspektywy finansowej 2007 -2013,
zagadnienie trwałości reguluje art. 57
Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.**

Badanie trwałości dotyczy operacji obejmujących inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne. Polega ono na ustaleniu czy projekt nie został poddany znaczącej modyfikacji, za którą uznaje się następujące zmiany:

Nie można poddawać operacji zasadniczej modyfikacji wynikającej:

- 1** { (a) ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury,
albo (*ang. „or”*)
(b) z zaprzestania działalności produkcyjnej
i (*ang. „and”*)
- 2** { (c) mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji operacji
lub (*ang. „or”*)
(d) powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny.

Grupa 1

Jeżeli nie wystąpi żaden z tych czynników, wykluczone jest powstanie „zasadniczej modyfikacji”.

W konsekwencji takiej sytuacji bezprzedmiotowe jest sprawdzanie wpływu na charakter lub warunki realizacji operacji, jak również weryfikacja wystąpienia korzyści i tego, czy była ona uzasadniona.

Grupa 2

Fragmenty (c) i (d) określają cechy gatunkowe, które nosić powinny zachowania określone w pkt. 1, aby zaistniała modyfikację można było uznać za niedozwoloną w świetle art. 57 Rozporządzenia 1083/2006.

Wynika to z faktu, iż pomiędzy fragmentami grupy 1 i grupy 2 umieszczony został spójnik „i”.

Pomiędzy fragmentami (c) i (d) umieszczony został spójnik „lub”, co sugeruje, iż niedozwolone jest takie zachowanie z grupy 1 (zarówno (a), jak i (b)), które albo ma wpływ na charakter lub warunki realizacji operacji, albo powoduje uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez beneficjenta, albo jedno i drugie.

W ramach analizowania zagadnienia trwałości projektu należy odnosić się do regulacji prawnych w tym zakresie.

Poniżej pojęcia związane z trwałością projektu:

- infrastruktura
- zaprzestanie działalności produkcyjnej
- zmiana charakteru własności
- zmiana charakteru operacji, warunki realizacji operacji
- nienależne (nieuzasadnione) korzyści
- zakończenie operacji.

INFRASTRUKTURA

Obecne regulacje, zawarte w art. 57 Rozporządzenia nr 1083/2006, odnoszą się do operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne.

Również w odniesieniu do infrastruktury, która ulega amortyzacji w okresie krótszym niż 5 lat (3 lata dla MSP) nie ma możliwości wyłączenia stosowania art. 57.

Natomiast wartości niematerialne (w tym prawne) nie są przedmiotem tej regulacji.

INFRASTRUKTURA

podstawowe
znaczenie mają
zawsze zapisy
wniosku o
dofinansowanie,

- może zostać w nich zaznaczone, że pewne elementy, ze względu na ich specyficzne cechy, zostaną zamortyzowane lub zastąpione innymi w krótszym okresie niż przewiduje to art. 57, o ile służy to celom projektu.

W takich wypadkach KE zaleca jednak szczególne badanie, czy w wyniku podjętych działań beneficjent nie uzyskał nieuzasadnionych korzyści. Dodatkowo zauważono, iż w szczególnych przypadkach beneficjent powinien być w stanie udowodnić, iż usunięty element z racji zużycia musiał zostać wymieniony.

ZAPRZESTANIE DZIAŁALNOŚCI PRODUKCYJNEJ

Działalność produkcyjna to działalność, w wyniku której produkowane są dobra lub świadczone są usługi.

W kontekście zachowania trwałości projektu, zaprzestanie działalności produkcyjnej, odnosi się do trwałego przerwania działań bezpośrednio związanych z realizowanym projektem.

Niekoniecznie oznacza to jednak zaprzestania całej działalności produkcyjnej danej firmy lub instytucji publicznej.

ZAPRZESTANIE DZIAŁALNOŚCI PRODUKCYJNEJ

Przeniesienie działalności produkcyjnej do innego państwa członkowskiego jest traktowane jako zaprzestanie działalności produkcyjnej.

Nowelizacja rozporządzenia nr 1083/2006 z 16 czerwca 2010 r. objęła artykuł 57.

Został ustalony wyjątek:

naruszenie zasady trwałości nie następuje w przypadku „operacji poddanej zasadniczej modyfikacji w wyniku zaprzestania działalności produkcyjnej spowodowanego upadłością niewynikającą z oszukańczego bankructwa”.

Punkt odnoszący się do zmiany art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 stosuje się od dnia 1 stycznia 2007 r.

ZMIANA CHARAKTERU WŁASNOŚCI

Na gruncie prawa polskiego oraz regulacji unijnych brak jest definicji terminu „zmiana charakteru własności”. KE wskazywała na konieczność szerokiego rozumienia tego pojęcia.

Przesłanka „zmiany charakteru własności” powinna być interpretowana w sposób formalny, jako każda podmiotowa zmiana własności wytworzonego majątku.

ZMIANA CHARAKTERU WŁASNOŚCI

Za zmianę charakteru własności uznaje się prawne jej przeniesienie na inny podmiot. Przeniesienie własności dokonuje się na mocy:

- umowy sprzedaży
- zamiany
- darowizny
- przekazania
- innej umowy służącej przeniesieniu własności rzeczy

Pojęcie to odnosi się także do przekształceń polegających na zmianach w strukturze własnościowej określonego podmiotu, w tym na zmianach struktury udziałów w spółce z o.o. i zmianie struktury akcjonariatu w spółce akcyjnej.

Przykład: Trwałość projektu „Oczyszczanie ścieków na...”

Opis sytuacji: Beneficjentem projektu jest w analizowanym przypadku Sp. z o.o. (samorząd gminny, WFOŚiGW w Bielsku Białej oraz WFOŚiGW w Katowicach, łącznie posiadają 100 % udziałów spółki - są jej jedynymi właścicielami). Jeden z WFOŚiGW wyraził wolę zbycia udziałów w spółce pozostałym pierwotnym właścicielom w okresie trwałości projektu. Czy tą sytuację należy traktować jako naruszającą zasadę trwałości?

Stanowisko IZ: Zbycie udziałów w ww. przypadku należy traktować jako zmianę charakteru własności elementu infrastruktury. Z tego względu, w celu weryfikacji zachowania zasady trwałości, niezbędne

Przykład: Trwałość projektu „Oczyszczanie ścieków na...”

jest zbadanie, czy ewentualna sprzedaż udziałów będzie miała wpływ na charakter i cele projektu oraz warunki jego eksploatacji. Dodatkowo zbycie udziałów może spowodować uzyskanie nieuzasadnionej korzyści. Obie te przesłanki należy zatem dokładnie zbadać.

Komentarz: Zbycie udziałów co do zasady należy traktować jako zmianę charakteru własności. Przesłanka zmiany charakteru własności następuje niezależnie czy podmiot nabywający udziały będzie publiczny czy prywatny.

ZMIANA CHARAKTERU OPERACJI

- Przez charakter operacji rozumie się, jej właściwości ogólne, to jest właściwy jej zespół cech, odróżniających ją od innych operacji tego samego rodzaju.
- Do określania charakteru inwestycji w infrastrukturę, które mają być przeprowadzone w ramach projektu, powinno stosować się obiektywne kryteria, np. parametry techniczne proponowanych rozwiązań, dane statystyczne.
- Dodatkowo charakter projektu to także główne działania podejmowane w ramach danego przedsięwzięcia.

ZMIANA CHARAKTERU OPERACJI

Zmiana podmiotu realizującego dany projekt nie stanowi automatycznie o zmianie charakteru tego projektu.

Zmiana charakteru operacji może być oceniana przez pryzmat m.in. stopnia osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji projektu.

Przykład: „Wzmocnienie Stowarzyszenia Rozwoju Przedsiębiorczości jako instytucji otoczenia biznesu poprzez stworzenie sieci”

Opis sytuacji:

Beneficjent projektu (stowarzyszenie), zobowiązał się do realizacji projektu obejmującego stworzenie sieci punktów z zakresu działalności pożyczkowo – poręczeniowej, celem wzmocnienia konkurencyjności w świadczeniu usług dla małych i średnich przedsiębiorstw. Celem projektu na poziomie wskaźników produktu było uruchomienie 12 punktów Stowarzyszenia, natomiast na poziomie wskaźników rezultatu stworzenie 24 miejsc pracy oraz pozyskanie 240 klientów, zaś na poziomie oddziaływania działanie na terenie 8 powiatów. Beneficjent zobowiązał się osiągnąć założone cele i zapewnić trwałość efektów projektu przez 5 lat od dnia podpisania umowy.

Przykład: „Wzmocnienie Stowarzyszenia Rozwoju Przedsiębiorczości jako instytucji otoczenia biznesu poprzez stworzenie sieci”

Opis sytuacji:

W momencie zakończenia projektu beneficjent osiągnął zakładany poziom wskaźników. W wyniku kontroli przeprowadzonej po 6 miesiącach od zakończenia realizacji projektu wykazano, iż bieżące wskaźniki są niższe niż zakładane we wniosku o dofinansowanie. Sytuacja powtarzała się także podczas późniejszych kontroli.

Przykład: „Wzmocnienie Stowarzyszenia Rozwoju Przedsiębiorczości jako instytucji otoczenia biznesu poprzez stworzenie sieci”

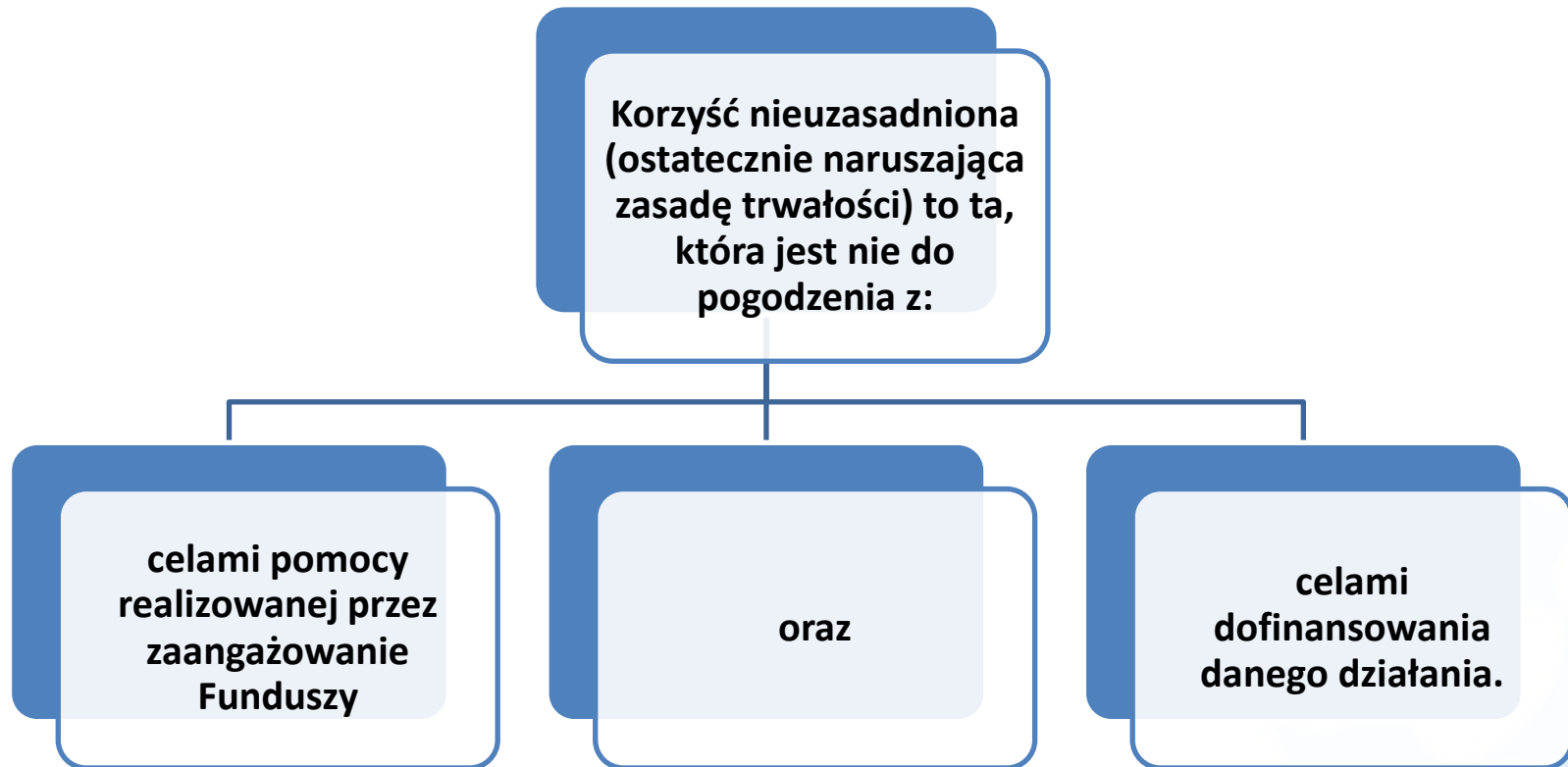
Stanowisko IZ:

Mając na uwadze osiągnięcie zakładanych wskaźników na zakończenie realizacji projektu, a także uwzględniając obiektywne procesy zachodzące w gospodarce Polski i starania poczynione przez beneficjenta w celu utrzymania pełni wskaźników, IP uznała, iż trwałość efektów projektu została zachowana. Dodatkowo uznano, iż w przypadku zmniejszenia wartości wskaźników produktu i rezultatu w okresie trwałości projektu należy brać pod ocenę ogólną realizację celów projektu. W przypadku, gdy założone cele projektu zostały utrzymane, pomimo zmniejszenia osiągniętych wartości niektórych wskaźników produktu i rezultatu, należy przyjąć, iż przesłanka trwałości projektu polegająca na zachowaniu charakteru operacji została zachowana.

Komentarz:

W przypadku zmniejszenia wartości wskaźników produktu i rezultatu w okresie trwałości projektu należy brać pod ocenę ogólną realizację celów projektu oraz okoliczności towarzyszące pogorszeniu wskaźników.

NIENALEŻNE KORZYŚCI

NIENALEŻNE KORZYŚCI

Przesłanka uzyskania nieuzasadnionej korzyści jest sformułowana w sposób na tyle ogólny, że nie pozwala ograniczyć jej zastosowania tylko do beneficjenta środków unijnych.

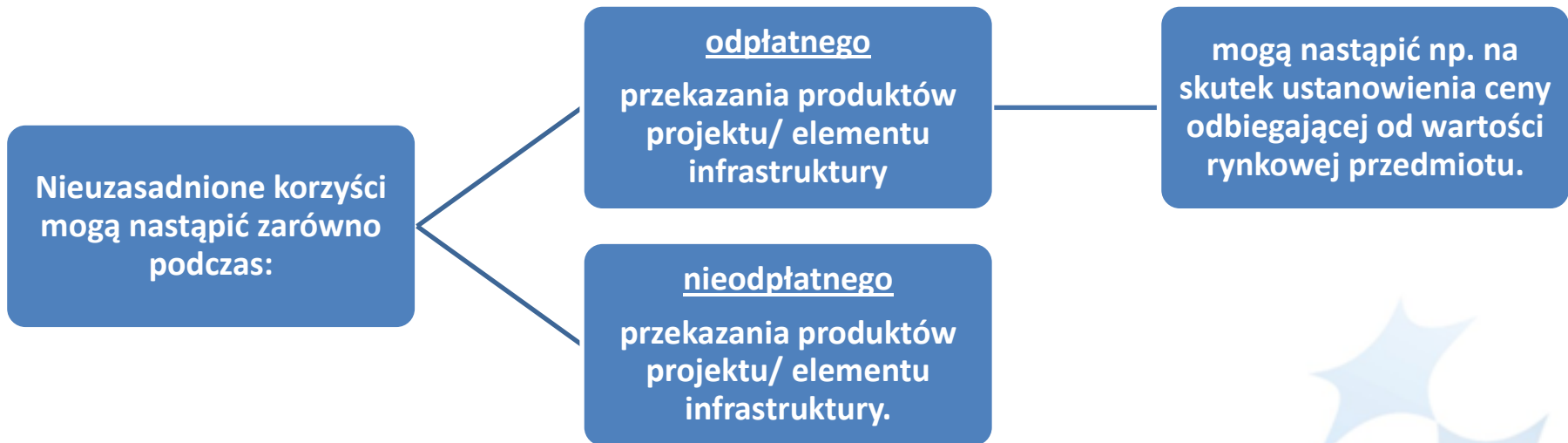
Poprzez podmiot publiczny lub przedsiębiorstwo, o których mowa w przepisach rozporządzenia dotyczących trwałości, należy zatem rozumieć zarówno beneficjenta jak również jakikolwiek inny podmiot, np. taki, któremu beneficjent miałby nieodpłatnie przekazać infrastrukturę.

NIENALEŻNE KORZYŚCI

W przypadku beneficjentów – korzyścią może być w szczególności uzyskanie jakiegokolwiek przychodu w wyniku zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo zaprzestania działalności produkcyjnej.

Dla podmiotów innych niż beneficjenci (w tym dla kontrahentów) - korzyścią może być natomiast zaangażowanie w transakcję środków o wartości niższej niż rynkowa wartość elementów infrastruktury, których dotyczy zmiana charakteru własności, albo uzyskanie pozycji ekonomicznie lepszej niż możliwa do uzyskania przez inne podmioty w tych samych warunkach.

NIENALEŻNE KORZYŚCI

NIENALEŻNE KORZYŚCI

Przykład: Trwałość projektu „Nowa baza kolejnym krokiem konkurencyjności i dalszego rozwoju”

Opis sytuacji: Beneficjent zwrócił się z pytaniem, czy możliwa jest w kontekście umowy o dofinansowanie zmiana formy prawnej firmy z osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą na własny rachunek na spółkę z o.o.

Stanowisko IZ: W wyniku przeprowadzenia proponowanych przez beneficjenta rozwiązań dojdzie do zmiany charakteru własności w projekcie. Wniesienie majątku przedsiębiorstwa, dotychczas prowadzonego w formie jednoosobowej działalności gospodarczej, aportem do spółki prawa handlowego, jest formą zbycia przedsiębiorstwa.

NIENALEŻNE KORZYŚCI

Przykład: Trwałość projektu „Nowa baza kolejnym krokiem konkurencyjności i dalszego rozwoju”

Zatem dla zachowania trwałości projektu, w takim przypadku nie mogą (jako czynnik towarzyszący) zmienić się cele i założenia projektu, jak również przedsiębiorstwo, do którego wnoszony jest aport nie może odnieść nienależnych korzyści.

Podmiot przyjmujący aport powinien zobowiązać się do utrzymania celów projektu – może to nastąpić na drodze stosownego aneksu do umowy o dofinansowanie.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Justyna Wieprzkowicz

Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

ul. Żurawia 3/5

00-512 Warszawa

tel. 22 626 06 32/33

faks 22 201 97 25

punktinformacyjny@cpe.gov.pl

www.funduszeuropejskie.gov.pl/punkty